

♪ [PRZECIĄGŁY DŹWIĘK]

LEKTOR: Audycje Kulturalne – w dobrym tonie.

♪ [MUZYKA ROZRYWKOWA: „TEN WĄSIK” W WYKONANIU LUDWIKA SEMPOLIŃSKIEGO]

Ten wąsik, ach ten wąsik/ Ten wzrok, ten lok, ten płąsik,/ I wdzięk, i lęk, i mina,/ I śmiech – tak jest, to ja./ Ach panie, ach panowie/ Tak trzeba, śmiech to zdrowie/ Titina, ach Titina, to jedyna piosnka ma (...)

IZABELA ŻUKOWSKA: „Ten wąsik, ach ten wąsik” to polska wersja „Titine” – francuskiej piosenki, która w tysiąc dziewięćset siedemnastym roku skomponował Leo Daniderff. W tysiąc dziewięćset trzydziestym szóstym roku wykorzystał utwór Charlie Chaplin w filmie „Dzisiejsze czasy”, a w tysiąc dziewięćset trzydziestym siódmym w Casino de Paris śpiewała Mistinguett. W tysiąc dziewięćset dziewiątym roku w teatrzyku warszawskim Ali Baba piosenkę z tekstem Mariana Hemara wykonywał Ludwik Sempoliński.

♪ [MUZYKA ROZRYWKOWA – CIĄG DALSZY: „TEN WĄSIK” W WYKONANIU LUDWIKA SEMPOLIŃSKIEGO]

Pamiętasz, była raz sobota,/ Gdyś smutny, biedny sam jak pies/ Był w kinie na "Gorączce złota",/ A jednak śmiałeś się do łez./ A pani sobie przypomina,/ Po swej żalobie pierwszy raz/ Gdyś przysła na mój "Cyrk" do kina -/ Dostrzegłem w mroku twoją twarz,/ Zrobiłem tylko tak, a ty/ Już śmiać zaczęłaś się przez łzy

IZABELA ŻUKOWSKA: W kwietniu tysiąc dziewięćset trzydziestego dziewiątego roku odbyła się premiera w nowym teatrzyku Ali Baba, który otworzył się w wielkiej rotundzie, mieszczącej się przy ulicy Karowej. Trzydziestego pierwszego maja na afisz weszła rewia „Orzeł czy Rzeszka”. W programie „Ballada o albańskiej królowej-emigrantce” w wykonaniu Miry Zimińskiej, „Lopek” Krukowski ucharakteryzowany na ministra Józefa Becka zapewnia: „Ręka, noga, mózg na ścianie; Hitler Gdańska nie dostanie”, a Ludwik Sempoliński parodiuje Hitlera śpiewając: „Ten wąsik, ach ten wąsik”. Jak wspominał po wojnie Krukowski, prawie codziennie w południe telefony z komisariatu rządu albo MSZ powodowały zmiany w tekstach, względnie w interpretacji aktorskiej panoptikum figur wojskowych. W momencie kiedy sytuacja polityczna stawała się bardziej naprężona, kiedy stanowisko rządu polskiego usztywniało się, zachowywaliśmy kuplety i wygląd zewnętrzny figur. W momentach odprężenia lub nawet na prośbę, lub sugestię ambasady angielskiej lub francuskiej; śpiewałem zamiast: „Hitler Gdańska nie dostanie.” – „Zawsze Polskim Gdańsk zostanie.” A Sempoliński zamiast na Hitlera charakteryzował się na Goebbelsa. Tłumaczono nam, że na podstawie prawa międzynarodowego nie wolno obrażać głowy państwa, jaką bądź co bądź w tym okresie był Adolf Hitler. Irena Krzywicka pisała, że była to wyborna rewia polityczna, gdzie oglądamy wybornie ośmieszonych przywódców polityki osi. Jednak dla Ludwika Sempolińskiego, parodia przywódcy Trzeciej Rzeszy w przede dniu drugiej wojny światowej nie mogła skończyć się dobrze.

♪ [MUZYKA ROZRYWKOWA – CIĄG DALSZY: „TEN WĄSIK” W WYKONANIU LUDWIKA SEMPOLIŃSKIEGO]

Ten wąsik, ach, ten wąsik/ Ten wzrok, ten lok, ten płąsik,/ I wdzięk, i lęk, i mina,/ Gdy mnie policja gna/ Ach panie, ach panowie/ Ten śmiech, ten śmiech to zdrowie/ Titina, ach Titina, to cała piosnka ma

IZABELA ŻUKOWSKA: Ludwik Sempoliński urodził się w tysiąc osiemset dziewięćdziesiątym dziewiątym roku w Warszawie. Miał zajmować się handlem, ale pociągał go świat teatru. Spisywał z płyt monologi nagrywane przez Antoniego Fertnera i uczył się ich na pamięć. „Wyuczyłem się ich na pamięć, wraz ze wszystkimi akcentami i załamaniami głosów artystów” – wspominał i później: „...przy wygłaszaniu tychże przy gronie bliższej i dalszej rodziny, i zaproszonych gości podczas jakiś uroczystości rodzinnych, odnosiłem szalone sukcesy.” Zawodową karierę rozpoczął Sempoliński od kabaretu Sfinks, gdzie zaczęli też „Ordonka” czy Eugeniusz Bodo. Był wówczas uczniem szkoły handlowej, więc początkowo występował pod pseudonimem Bogdan Kierski. Potem były: Teatr Nowości, Krakowska Operetka i Wileński Teatr na Pohulance. W tysiąc dziewięćset dwudziestym ósmym roku, znalazł się w zespole Morskiego Oka, gdzie zaśpiewał swój pierwszy szlagier „Tomasz, ach Tomasz, ach powiedz skąd ty to masz”. Lata trzydzieste przyniosły mu także role filmowe, choć grał zwykle postaci drugoplanowe, a scena teatralna pozostała jego żywiołem. Latem tysiąc dziewięćset trzydziestego dziewiątego roku piosenkę „Ten wąsik, ach ten wąsik” razem z Ludwikiem Sempolińskim śpiewała cała Warszawa.

♪ [MUZYKA ROZRYWKOWA – CIĄG DALSZY: „TEN WĄSIK” W WYKONANIU LUDWIKA SEMPOLIŃSKIEGO]

Niestety konkurencja czuwa./ Przed wojną na mój skromny tron/ Zazdrosny rywal się wysuwa/ Kandydat nowy, groźny ON./ Milczenie me zastąpił wrzaskiem,/ Mój śmiech przemienić pragnął w strach,/ Melonik mój mianował kaskiem,/ Policja także za nim, ach.../ Mój wąs, rekwizyt mój, mój trik/ Wziął, wypiął go, a wszyscy w ryk

IZABELA ŻUKOWSKA: We wrześniu tysiąc dziewięćset trzydziestego dziewiątego roku Ludwik Sempoliński dotarł do Wilna, jednak wszystko zmieniło się, gdy osiemnastego września do miasta wkroczyły oddziały radzieckie. Sempoliński pozostał w Wilnie, gdzie do czerwca tysiąc dziewięćset czterdziestego pierwszego roku występował na scenie. Gdy do Wilna weszli Niemcy, uciekł na prowincje i na wsi ukrywał się pod nazwiskiem Józef Kalina. Za parodię Hitlera w warszawskim teatrze Ali Baba był poszukiwany przez nazistowskie władze.

♪ [MUZYKA ROZRYWKOWA – CIĄG DALSZY: „TEN WĄSIK” W WYKONANIU LUDWIKA SEMPOLIŃSKIEGO]

Ten wąsik, ach, ten wąsik/ Ten wzrok, ten lok, ten dąsik,/ I wdzięk, i lęk, i mina,/ I śmiech – tak jest, to ja./ Ten krzyk nad ludu mrowie,/ Że krew, że gniew to zdrowie/ Titina, ach Titina, to smutna piosnka ma/ Ten wąsik, ach ten wąsik/ Ten wzrok, ten lok, ten dąsik/ To jego czy Chaplina - /Kto więcej świata dał?/ Świat z niego się, panowie/ Już śmieje, śmiech to zdrowie,/ Titina, ach Titina, to cała piosnka ma.

IZABELA ŻUKOWSKA: W ostatnim tygodniu sierpnia tysiąc dziewięćset trzydziestego dziewiątego roku w Warszawie pojawiły się anonse zapowiadające najnowsze przedstawienie. Pierwszego września przy Karowej odbyła się ostatnia premiera przedwojennej Warszawy. Przy pustej już widowni pokazano rewię „Pakty i fakty”, którą napisali Marian Hemar, Julian

Tuwim i Andrzej Włast. Czwartego września teatrzyk Ali Baba przestał istnieć. Niemieckie bombardowania zniszczyły budynek rotundy, która nigdy nie została odbudowana. Skończyło się też dwudziestolecie międzywojenne, a z tej dawnej przedwojennej warszawy pozostała już tylko legenda.

♪ [PRZECIĄGŁY DŹWIĘK]

LEKTOR: Audycje Kulturalne – w dobrym tonie.